

تغییرات در پردیس تئاتر تهران آغاز شد

پردیس تئاتر تهران یکی از امکانات نمایشی در تهران است که باگذشت شش سال از افتتاح رسمی آن، هنوز نتوانسته جای خود را در میان اهالی و مخاطبان تئاتر باز کند. هفته گذشته در همین صفحه به بررسی ناکارآمدی این تماشاخانه و امکانات خوب این سالن که بلااستفاده مانده، پرداختیم و حال پس از چند روز مدیر جدید این پردیس معرفی شده تا شاهد روند تغییرات در این تماشاخانه باشیم. عصر روز یکشنبه ۱۹ آذر

گفت‌وگو با نادر نادرپور، بازیگر، کارگردان و مدیر تالار اهورا

بود و نبود تماشاخانه‌های خصوصی برای مدیران فرقی ندارد

سخرسلطانی
گروه فرهنگ و هنر
از ۱۲ مندلی، سیستم نور و صدای حرفه‌ای برخوردار است. نادرپور در سینما نیز فعال است و در فیلم‌های «دم سرد» و «اولین امضا برای رعنا» به عنوان بازیگر حضور داشته است. او این روزها در این تالار دراماتورژی نمایش «خانه برناردا آلبا» را بر عهده دارد. این نمایش با تهیه‌کنندگی و کارگردانی آرش امیری هر شب ساعت ۲۱ روی صحنه می‌رود و در آن مرجان امینی‌راد نیلوفر داوری، آویشن صدقی، سونیا معبودی، سوگند صادقی، پگاه الهوردی‌زاده، فروغ فرزین‌فر فروش روشنی، زهرا آهنگری، سها داداشی، فریبا چگینی، شیوا شهدایی، یگانه میلایی، تانیا شهبازیاسما حسینی، فاطیما راد و یگانه ملک‌محمدی بازی کرده‌اند. نمایشی که گروه‌های جوان و تحت آموزش، بهتر می‌بینند که آن را در آغاز راه تجربه کنند چون فضای کافی برای یک تجربه گروهی در اختیارتشان قرار می‌دهد. همچنین نقش‌آفرینی در نقش‌های چندلایه متضمن یک فضای قابل باورتر است و این‌گونه آنها می‌توانند میزان توانایی و استعداد خود را در اجرای یک نمایش محک بزنند.

❏ چرا به سمت دراماتورژی نمایشنامه‌ای از لورکا رفته‌اید؟

قربایت محتوایی و فرهنگی آثار لورکا با فرهنگ ما بسیار زیاد است و اگر به جای اسامی اسپانیایی، اسامی ایرانی هم بگذاریم برای مان باورپذیر است که یک قصه ایرانی را مشاهده می‌کنیم.

از طرفی دیگر لورکا بی‌شک یک نابغه بوده، نابغه‌ای درخشان در آسمان نوابع جهان شعر و نمایش که هرکارگردانی را به سمت خودش می‌کشد.

نبوغ او در درجه اول مدیون جلوتر رفتن او از زمانه خود و فراتر رفتن از حصارهای تنگ مکتب‌های گوناگون ادبی معاصر خودش بود. لورکا مدرن بود اما مدرنیست نبود.

شاید در برخی اشعار و نمایش‌های خود عناصری از شاخه‌های مدرنیسم مثل سوررئالیسم، اکسپرسیونیسم یا حتی امپرسیونیسم، داداییسم، فئوتورالیسم و غیره را داشت، هرچند خود را مقید به حصارهای هیچ‌یک از این مکاتب نکرد. لورکا را شاید بتوان آموزه‌ای از آوانگاردیسم (البته به مفهوم آغازین این گرایش ادبی و نه آنچه بعدها از آن ساخته شد) و عامه‌گرایی دانست، چیزی که بنا به طبیعت خود محدودیت‌پذیر و کهنه‌شدنی نیست، همیشه معاصر است و معاصر می‌ماند، این وجه متون لورکا برای مخاطب با همذات‌پنداری بیشتری روبه‌روست.

از طرفی لورکا نویسنده و شاعری اجتماعی بود. دغدغه اصلی او توجه به مردم و جامعه بود. در یکی از مصاحبه‌هایش می‌گوید: «من همیشه در صف آنسانی خواهم ماند که چیزی ندارند.»

❏ شما در مقام دراماتورژ چه تغییری در متن ایجاد کرده‌اید؟

متن خانه برناردا آلبا برای مخاطب امروز ما باید جراحی می‌شد، باید کوتاه می‌شد، حوصله مخاطب ماکثر از قبل شده است. از طرفی روابط میان آدم‌ها را باید بر مبنای روابط این روزهای آدم‌ها بر رنگ‌تر می‌کردم.

در دراماتورژی‌ام نگاه لورکا در نقد جامعه مردسالار را پر رنگ‌تر کردم و تلاش کردم قربایت این نمایش با فضای جامعه ایرانی را نشان دهم.

❏ آیا اصولا دراماتورژی در کشور ما کارکرد راستین خود را یافته‌است؟

به نظرم به دلیل نبود اجازه برخی از متون ایرانی، اجرای نمایشنامه‌های خارجی برای انتقال برخی از مفاهیم و محتواها راحت‌تر است، ام ا برای این‌که نمایش را به فرهنگ خودمان

مراسم معارفه سرپرست پردیس تئاتر تهران برگزار شد و امین اشرفی سرپرست جدید پردیس تئاتر تهران با ارائه توضیحاتی گفت: از کاستی‌های مجموعه آگاه هستم و بر رفع آنها تا حد امکان متمرکز خواهم شد. وی ادامه داد: تلاش می‌کنیم با تبیین برنامه‌های متفاوت در این مجموعه، پیشرفت قابل ملاحظه‌ای را شاهد باشیم و بتوانیم با حرکتی مداوم و پیوسته این مجموعه را به جایگاه واقعی آن نزدیک کنیم. امیرحسین

سمیعی، معاون هنری سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران هم در این مراسم ضمن بیان بخشی از برنامه‌های پردیس تئاتر تهران در دوران کرونا گفت: دوران کرونا هنر نمایش و چالش‌های این حوزه را به‌خصوص در فضای مجازی نشان داد چون این هنر به‌شدت به حضور مخاطب وابسته است ولی خوشبختانه در این زمان پردیس تئاتر تهران با عملکردی متفاوت در این حوزه، کارنامه قابل‌قبولی از خود ارائه داد.

کرونا یک اتفاق ناخواسته جهانی بود و هیچ‌کسی انتظارش را نداشت.

روزی که ساخت تماشاخانه‌ام را تمام کردم، کرونا از راه رسید و طوفان کرونا زندگی و سرمایه‌ام را نابود کرد.

❏ آیا بنا کردن تالار نمایشی اهورا فقط با هدف آموزش هنرجویان بود؟

خیر. تماشاخانه اهورا یک مکان عام‌المنفعه و برای اجرای همه گروه‌ها احداث شد. گروه‌های جوان و حرفه‌ای که بتوانند در یک مکان حرفه‌ای اجرا داشته باشند و با مخاطب خود ارتباط برقرار کنند.

❏ حمایت‌های دولتی به‌ویژه اداره‌کل هنرهای نمایشی در این دوران سخت چگونه بوده‌است؟

تقریباصرف بود. به‌نظم بودنود تماشاخانه‌های خصوصی برای دولت هیچ فرقی نمی‌کند. حتی نبودش راحت‌تر است. بعد از انقلاب به نسبت این همه دانشگاه و آموزشگاه ما پیشرفتی در امر توسعه مکان‌های فرهنگی از جمله سالن تئاتر نداشته‌ایم. دانشگاه‌ها فقط به فکر دریافت پول و شهریه هستند، بنگاه‌های بی هویت و به‌درنخوری که هیچ کار مفیدی برای هنر تئاتر انجام نمی‌دهند و فقط خوش هستند که آموزش می‌دهند.

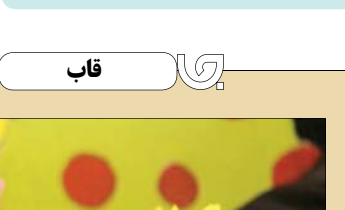
❏ پس از کرونا وضعیت تالار اهورا چگونه بوده‌است؟

وضعیت خیلی بهتر شد. گروه‌های زیادی مراجعه کردند و اجرا رفتند. بعد از کرونا اهورا هر روز میزبان سه نمایش بود. به قدری شلوغ

برش

گفت‌وگو، راهکاری برای فرهنگ‌سازی

دقیقا تعریف ما از فرهنگ باید مشخص شود. در حال حاضر از کدام فضای فرهنگی حرف می‌زنیم؟ وقتی فضای فرهنگی مورد توجه نیست، وقتی رابطه‌ای میان فرهنگیان و سیاست‌مداران وجود ندارد، وقتی کمترین بودجه برای فرهنگ و هنر است، وقتی مردم روزنامه نمی‌خرند.... دقیقا تعریف از فرهنگ باید مشخص شود. ما وقتی می‌توانیم از فرهنگ صحبت کنیم که رفتارهای اجتماعی ما ریشه در فرهنگ ما داشته اما رو به جلو باشد و دچار تغییر و تحول شود. بهتر است در این سرزمین مسیریهای گفت‌وگو را باز کنیم تا دیر نشده است و درباره فرهنگ حرف بزنیم و از فعالان هنری بخواهیم در زمینه فرهنگ‌سازی راهکار ارائه دهند.

«ریزجان» از امروز در مرکز تئاتر کانون

نمایش عروسکی «ریزجان» به نویسندگی هادی حسعلی و کارگردانی ندا وفاپی از امروز ۲۱ آذر در مرکز تئاتر کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان اجرا می‌شود.

این نمایش که از تولیدات مرکز تولید تئاتر و تئاتر عروسکی کانون است، ویژه مخاطبان خردسال و کودک به روی صحنه می‌رود.

محبوبه اعرابی، مینا مقامی‌زاده، مهدی برقعی، فهیمه باروتچی، مهرازه زرگر، امیرحسین انصافی، ندا وفاپی، عرفان صفری و سامان پردل هنرمندان بازی‌دهنده عروسک و مداپیشه در این نمایش هستند.

این نمایش هر روز به جز شنبه‌ها ساعت ۱۶ و ۳۰ دقیقه در سالن بوستان مرکز تئاتر کانون به صحنه می‌رود.

جام جم

تئاتر

TEATER

دوشنبه ۲۱ آذر ۱۴۰۱ ■ شماره ۶۲۷۹

یادداشت

تعطیلی تماشاخانه‌های خصوصی مانع توسعه فرهنگی

شاهنشده

گروه فرهنگ و هنر

تئاتر در دوران کرونا که شرایط اقتصادی نامطلوبی را برایش رقم زد، سخت نیازمند حمایت‌های دولتی بود و از آنجا که دولت نیز در مضیقه بود نتوانست از همه تالارهای خصوصی حمایت‌های لازم را انجام دهد. به همین دلیل برخی از این تماشاخانه‌ها باید هزینه‌های سنگین اجاره و دیگر مصارف روزانه را تأمین کنند و از سوی دیگر با مالکان نمی‌توانستند سر اجاره به توافق برسند به ناچار این تماشاخانه‌ها تعطیل شدند؛ مانند تماشاخانه مستقل. به هرحال می‌دانیم که در کلاتشهر تهران اجاره‌بهای امکان‌تجاری بسیار سنگین است و اگر تئاتر تعطیل باشد و چرخه اقتصادی این تالارهای نمایشی نگیرد به مرور دچار مشکلات عدیده خواهند شد.

پس از کرونا نیز مردم چند ماهی به درازا کشید که نتوانستند دوباره تئاتر را در سبد فرهنگی و اقتصادی خود قرار دهند و سپس مشکلات پیچیده دیگری فضا را چه‌بسا پیچیده‌تر کرد برای این‌که مردم کمتر به سوی تئاتر بیایند یا آن را از ضرورت‌های فرهنگی خود بشمارند. بنابراین در این شرایط سخت و دشوار تماشاخانه‌های خصوصی با همان مشکلات دوران کرونا دست به گریبان شدند؛ یعنی یک‌بار دیگر آنها نیازمند حمایت‌های ضروری بخش دولتی شده‌اند اما از آنجا که وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و مرکز هنرهای نمایشی از پیش برای چنین بحران‌هایی برنامه‌ریزی نکرده‌اند چندان که باید توان کمک به این تماشاخانه‌ها را ندارند.

شاید تنها دلیلش نیز نبودن ردیف بودجه اختصاصی به چنین مسأله‌ای باشد که حتما باید برای سال‌های آینده به آن فکر شود و ضرورت پرداختن به مسائل بحرانی پیش از تبدیل‌شدن به یک فاجعه فرهنگی یا تدابیر درست حل و فصل شود. اگر تماشاخانه‌ها در ماه‌های آینده نتوانند روی پای خود بایستند به‌ناچار از گردونه فرهنگی حذف خواهند شد. زیرا که دخل‌وخرج آنان با قطع و وصل‌های اجرائی به سرانجامی وابسته برای پاسخ به نیازهای‌شان ختم نخواهد شد. افزون‌بر اجاره‌بها ننگ داشتن کارکنان و پرداخت هزینه‌هایی چون آب، برق و گاز بسیار هنگفت است و با درآمد پایین چنین چیزی ناممکن است.

در تمام کشورهای پیشرفته و درحال پیشرفت همواره امور فرهنگی که تولید تئاتر و استقرار گروه‌ها و تأمین هزینه‌های تماشاخانه‌ها یک ضرورت است. با حمایت‌های دولتی از سوی وزارت فرهنگ و هنر و شهرداری‌ها چنین منظوری کاربردی می‌شود و هیچ‌گاه این حمایت‌ها از تئاتر قطع نمی‌شود تا آنها به‌راحتی بتوانند در یک شرایط بهتر و مطلوب‌تر به فرهنگ‌سازی و توسعه فرهنگی مشغول باشند و هیچ‌گاه دغدغه‌های مالی سه‌ راه‌شان نباشد. به بیان بهتر، آنها می‌دانند فرهنگ والا و شکوهمند همیشه نیازمند حمایت‌های ویژه است که در بحران‌های مالی دچار دست‌انداز و رویکردهای خلاف‌آمد فرهنگی نشوند. اگر در کشور ما نیز همچنان فرهنگ یک اصل است، باید که چنین ابزاری با همان حمایت‌های دوران‌پیشانه به راه خود ادامه دهد و به تعبیری بسته‌شدن هنر تماشاخانه تئاتر خود یک اتفاق ناگوار است که باید به هرشکل از این پیشامد تلخ جلوگیری شود.

اگر روال تعطیلی‌های تئاتر بیش از اینها شود، امکان تعطیلی تماشاخانه‌های تهران و حتی شهرستان‌ها تبدیل به یک تهدید فرهنگی خواهد شد و این بحران نیز که در این روزها باید در هم‌اندیشی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و مدیران تماشاخانه‌های خصوصی هرچه زودتر حل و فصل شود و با تعیین یک شیوه راهبردی از این بحران بیرون آمد و بتوان این ماجرا را تبدیل به یک الگوی فرهنگی کارآمد کنیم که در آینده نیز با پیش آمدن چنین مسائلی به شکل بارزتری با مسائل مواجه شود.

قاب

رویداد

۱۶ نمایش مردمی فصل‌واره ایثار

آثار راهیافته به بخش تئاتر مردمی بچه‌های مسجد دومین فصل‌واره فرهنگی و هنری ایثار معرفی شدند. نمایش «فرمز فقط یک رنگ نیست» به کارگردانی نفی حیدری، «پتویی‌های» کارگردان زینب جهانی، «از کشف تا عهد» کارگردان سیدامیر حسینی، «فرمانده» کارگردان مبین ملکی، «رخت‌شور» کارگردان فاطمه زارع، «رخت‌شور» کارگردان ترگل آقایی، «رخت‌شور» کارگردان سارا رحیمی، «لیلا» کارگردان لیلا الماسی، «طوبی» کارگردان هداوند خانی، «سروهای همیشه ناز» کارگردان ندا ناپتی، «سر» کارگردان مهدی آرش، «رخت‌شور» کارگردان مرضی پرهیزگار، «اوهام عاشقی» کارگردان متین وفا، «رخت‌شور» کارگردان زهرا نومنجمدی، «من زنده‌ام» کارگردان سونیا صادقی و نمایش «حلقه اتصال» به کارگردان هداوند خانی آثار این رویداد نمایشی هستند. از نکات قابل تامل در آثار اعلام‌شده، اجرای نمایش «رخت‌شور» با کارگردانی ۵ کارگردان متفاوت است که نشان از کمبود نمایشنامه در حوزه تئاتر مردمی است. دومین فصل‌واره فرهنگی و هنری ایثار در هشت بخش ملی و شش بخش استانی به دبیری عباسعلی رضایی، مدیرکل بنیاد شهید و امور ایثارگران شهرستان‌های استان تهران برگزار می‌شود.

دومین فصل‌واره فرهنگی و هنری ایثار

معرفی داوران جشنواره تئاتر بسیج

پنج هنرمند و دست‌اندرکار عرصه تئاتر با حکم دبیر سیزدهمین جشنواره سراسری تئاتر بسیج (سودای عشق) به عنوان داوران بخش مسابقه نمایش‌های صحنه‌ای منصوب شدند.

بر این اساس نصرا... قادری نویسنده کارگردان و مدرس تئاتر، حسین مسافرآستانه نویسنده،

کارگردان، بازیگر تئاتر و مدیر فرهنگی هنری، کوروش زارعی کارگردان، بازیگر تئاتر و تلویزیون و مدیر فرهنگی هنری، آرینا ترکاشوند بازیگر تئاتر سینما و تلویزیون و فرهاد قاقمیان بازیگر تئاتر سینما و تلویزیون به عنوان دوران بخش مسابقه نمایش‌های صحنه‌ای از سوی سعید نجفیان، دبیر جشنواره منصوب شده و آثار شرکت‌کننده در این بخش را ارزیابی می‌کنند.

طبق جدول زمان بندی جشنواره، ۱۵ نمایش صحنه‌ای راه‌یافته به مرحله نهایی سیزدهمین جشنواره سراسری تئاتر سودای عشق، اجراهای خود را در سالن‌های تئاتر بوشهر از روز دوشنبه ۲۸ آذر آغاز می‌کنند و آخرین نمایش شرکت‌کننده در این بخش نیز روز پنجشنبه اول دی‌ماه سال جاری روی صحنه می‌رود.

معرفی داوران جشنواره تئاتر بسیج